

A 2023-tól induló új Közös Agrárpolitika támogatási rendszere

Madarász István
Agrárminisztérium
Támogatáspolitikai Főosztály

1. A Stratégiai terv elfogadásának állapota;
2. A közvetlen támogatások 2023-tól – Horizontális elemek;
3. A közvetlen támogatások 2023-tól – Támogatási jogcímek;
4. Az Agro-ökológiai program bemutatása;
5. Felkészülés a 2023-as indulásra.

1. A Stratégiai terv elfogadásának állapota

A KAP Stratégiai Terv elfogadásának lépései

Időpont	Mérföldkő
2021.12.30	A hazai KAP Stratégiai Terv benyújtása.
2022.01-03.	KAP Stratégiai Tervek bizottsági értékelése.
2022.04.04.	A magyar KAP Stratégiai Terv értékelése egy 424 megállapítást tartalmazó levél megküldésével zárult (<i>Observation Letter</i>).
2022.04-10.	KAP Stratégiai Tervek tárgyalása a tagállamokkal. A magyar KAP ST tárgyalása során 27 szakértői, 3 államtitkári és 2 miniszteri találkozóra került sor.
2022.09. (újra benyújtás) és 2022.11. (jóváhagyás)	A magyar KAP ST elfogadása a második tagállami körben várható, előreláthatólag november első felében. (FR, ES, PT, PL, DK, IE, FI, LU, AT)

**FONTOS: AZ ELŐADÁSBAN BEMUTATOTT
BEAVATKOZÁSOK ÉS SZABÁLYOK A BENYÚJTOTT
TERVET TÜKRÖZIK.**

2. A közvetlen támogatások 2023-tól

– Horizontális elemek

Új KAP Stratégiai Terv beavatkozás típusai (2023-2027)

Közvetlen támogatás I. pillér

- Alap jövedelem támogatás (BISS)
- Agro-ökológiai Program (AÖP)
- Fiatal gazdák támogatása (CIS-YF)
- Termeléshez kötött támogatások (CIS)
- Redisztributív kifizetés (CRISS)

Ágazati programok (méhészet, zöldség-gyümölcs, szőlő-bor)

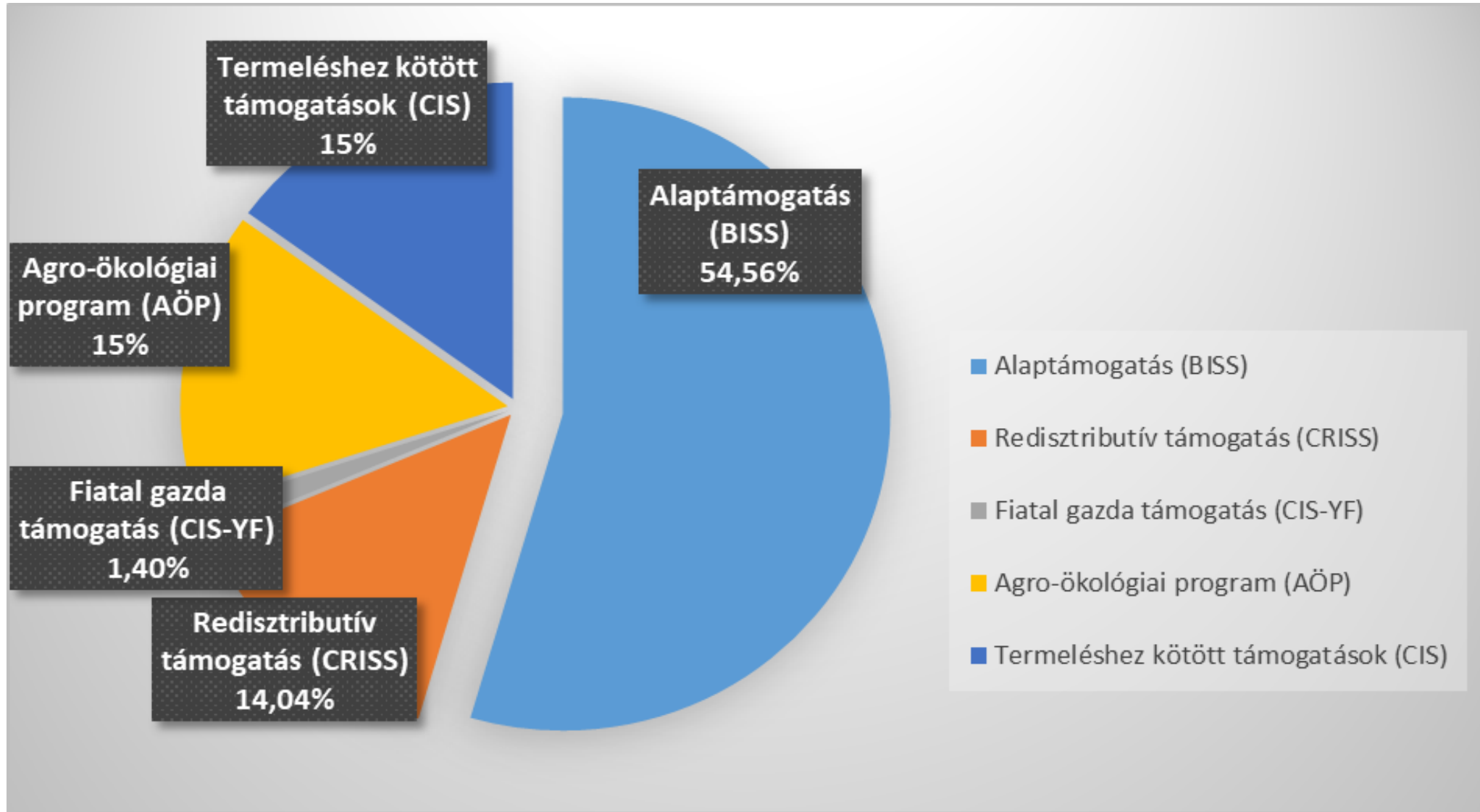
Vidékfejlesztés II. pillér

- Agrár-környezetgazdálkodás (AKG)
- Ökogazdálkodás
- Natura 2000 kompenzáció
- Erdészeti intézkedések
- Beruházások
- Együttműködés
- Kockázatkezelés
- Fiatal gazdák támogatása
- Tudásátadás és információcsere

Új KAP (2023-2027) I. pillér közvetlen támogatások **TERV**

2022		2023
SAPS		Alaptámogatás
Zöldítés		Agro-ökológiai alapprogram (AÖP) (önkéntes)
Fiatal gazda támogatás		Fiatal gazda támogatás
Termeléshez kötött támogatás		Termeléshez kötött támogatás
VAGY Kistermelői támogatás		Kistermelői támogatás
		Redisztributív támogatás
Átmeneti nemzeti támogatás		Átmeneti nemzeti támogatás

Új KAP (2023-2027) I. pillér közvetlen támogatások **TERV**

- **Cél:** kiszűrni azokat, akik a minimális szintű mezőgazdasági tevékenységet sem végeznek.
- Automatikusan aktív gazdának minősülnek:
  - a **természetes személyek;**
  - a legalább 10 hektár mezőgazdasági területtel rendelkező **jogi személyek;**
  - a 10 hektárnál alacsonyabb mezőgazdasági területtel rendelkező jogi személyek, amennyiben az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben (FELIR), mint mezőgazdasági tevékenységet végző szervezet nyilvántartásba vételre került;
  - **négy speciális működési forma:** egyházak, önkormányzatok, oktatási intézmények és a mezőgazdasághoz köthető non-profit szervezetek („*pozitív lista*”).
- Ha egy jogi személy a fenti lépések után sem tekinthető aktív mezőgazdasági termelőnek, **bizonyíthatja** minimális szintű mezőgazdasági tevékenységét (az előző évi mezőgazdasági árbevétele meghaladja az előző évi éves nettó minimál bér felét).
- A korábban alkalmazott **negatív lista megszűnik.**

Új KAP I-II. pillér: Támogatható terület bővítése (AÖT)

- Uniós rendlettervezet ad rá lehetőséget
- HMKÁ előírások, AÖP, Natura 2000 előírások, területpihentetés, stb. miatt a **„rég”** **alapfogalomnak nem megfelelő, de értékes területek**
- Hazai megközelítés:
  - Jelenleg nem támogatott, de agro-ökológiai szempontból értékes biotópok (vizenyős területek, fasorok, stb.) bevonása
  - Jelenleg támogatott területen új agro-ökológiai területek létrehozása
- **Jogszerű földhasználat!**
- Segíti az új zöld elvárásoknak való megfelelésben is.
- A gazdáknak nem lesz érdekük ezeket a területeket szántóvá alakítani, illetve új területeken alakulhatnak ki tájképi, nem termelő elemek (vízmegtartás és talajkímélés).
- A felszínborítási adatbázisok alapján, figyelembe véve a tulajdonosi, illetve földhasználati jogosultságok heterogenitását is, a várható területnövekedés 100.000 hektár körül valószínűsíthető.

Új KAP I-II. pillér: Kiterjesztett kondicionalitás 1.

TERV

AGRÁRMINISZTERIUM

- Meg kell felelni a gazdálkodási követelményeknek (**JFGK** – 11 darab) és a földterület helyes mezőgazdasági és környezeti állapotára (**HMKÁ** – 9 darab) vonatkozó elvárásoknak.
- A zöldítés korábbi elemei közül az **állandó gyepterületek fenntartása**, a **terménydiverzifikáció/vetésforgó** és az **ökológiai fókuszterületek (EFA) kijelölése** beolvadnak az alapfeltételek közé.
- A zöldítés elemei a korábbi 30%-tól eltérően **az összes közvetlen támogatás és területalapú vidékfejlesztési kifizetés előfeltételévé válnak.**
- **Új elemek:**
  - Foszfátok diffúz szennyezése elleni intézkedések
  - Vizes élőhelyek és tőzeglápok védelme (*leghamarabb 2024-től*)
  - Fenntartható növényvédőszer-használat

Éghajlatváltozás

- HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten
- HMKÁ 2 - A vizes élőhelyek és a tőzegláp minimális védelme, megőrzése (2025-től)
- HMKÁ 3 - Tarlóégetés tilalma

Víz

- JFGK 1 - vízkészletek védelmére vonatkozó szabályozás, illetve a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények
- JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelmére vonatkozó hazai szabályozás – Nitrát HMGY előírások
- HMKÁ 4 - vízvédelmi sávokra vonatkozó szabályozások

Talajvédelem és talajminőség

- HMKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió megfékezésére vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások
- HMKÁ 6 - Minimális talajborítás fenntartása
- HMKÁ 7 - Vetésváltási szabályok

Biodiverzitás és tájkép

- JFGK 3 - Natura 2000, vadon élő madarak védelmére vonatkozó hazai szabályozás
- JFGK 4 - Natura 2000, élőhelyvédelemre vonatkozó hazai szabályozás
- HMKÁ 8 - Nem termelő elemek fenntartása a szántóterületek bizonyos százalékán; védett táji elemek fenntartása, bokrok és sövények vágási tilalma a madarak költési és fészkelési időszakában
- HMKÁ 9 - Natura 2000 területeken a környezetileg érzékeny állandó gyepek feltörésének tilalma

Közegészségügy, növény- és állategészségügy

- JFGK 5 - Élelmiszerjogi alapelvek betartása
- JFGK 6 - Hormonhasználat korlátozása az állattenyésztésben
- JFGK 7 - Növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának, kezelésének, tárolásának, valamint csomagolásuk és maradékaik kezelésének alapvető szabályai
- JFGK 8 - Fenntartható növényvédőszer-használat szabályai

Állatvédelem

- JFGK 9 - Borjak védelme
- JFGK 10 - Sertések állatjóléti előírásai
- JFGK 11 - A tenyésztés céljából tartott állatok védelme

3. A közvetlen támogatások 2023-tól

– Támogatási jogcímek

- A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) a jelenlegi **SAPS és zöldítés támogatás helyébe lép.**
- Éves keret: 735,3 millió EUR.
- Jogosultsági feltételek:
  - aktív mezőgazdasági termelői státusz;
  - adott évben az egységes kérelem keretében kérelmet nyújt be;
  - legalább 1 hektár támogatható területtel rendelkezik;
  - meg kell felelni a kondicionalitás feltételeinek;
  - jogszerű földhasználónak minősül;

Területalapú alaptámogatás 2.

TERV

AGRÁRMINISZTERIUM

A támogatás adott évi **fajlagos értéke** a jogosult területek nagyságától függően alakul ki, **azonban egy előre rögzített sávon belül kell maradjon.**

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
147,06	125	169,12

Újraelosztó jövedelemtámogatás (redisztributív, CRISS) 1.

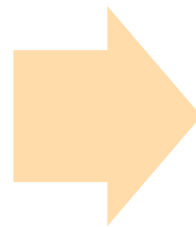

- **Cél:** a közvetlen **támogatások igazságosabb eloszlása**, az üzemek első hektárjainak emelt szintű támogatása.
- Éves keret: 189,1 millió EUR.
- **Kedvezményezettek köre:**
  - azon gazdálkodók (természetes és jogi személyek), akik alaptámogatásra jogosult területtel rendelkeznek;
  - azon gazdálkodók, ahol az alaptámogatásra jogosult terület az adott kérelmezési év tekintetében nem haladja meg az 1 200 hektárt;

TERV

2015-2022

- Degresszió és capping
- Kistermelői támogatás

2023-2027

- Redisztributív támogatás

Újraelosztó jövedelemtámogatás (redisztributív, CRISS) 2.

GRÁRMINISZTERIUM

TERV

	Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
1-10 ha	80	56	104
10-150 ha	40	28	52

Példa: Egy 160 hektár alaptámogatásra jogosult területtel rendelkező gazdaság a következő megosztásban lehet jogosult a redisztributív kifizetésre:

1. sáv (10*80 euró) +
2. sáv (140*40 euró) = 6 400 euró.

(A 150 hektárt meghaladó területre nem jár már redisztributív kifizetés.)

(Összege az alaptámogatáson felül értendő.)

Fiatal gazda területalapú támogatás

- **Cél:** a generációváltás előmozdítása
- Éves keret: 18,6 millió EUR
- Feltételek:
  - az első kérelem benyújtásakor **40 évnél nem idősebb** gazdálkodó (természetes vagy jogi személy);
  - az első EK benyújtást **követő 5 évig kaphatja;**
  - **minimális képzettségi előírást vagy 2 év releváns munkatapasztalatot** kell igazolni;
  - a **területi korlát 300 hektárra emelkedik;**
- Akinek még nem telt le az öt éves részvételi időszak, ill. megfelel a kibővített feltételeknek, akkor 2023-tól az új rendszerben is részt vehet.

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
157,33	78,67	236

Termeléshez kötött támogatás 1.

- **Cél**: Az érzékeny, nehézségekkel küzdő ágazatok célzott támogatása.
- Éves keret: 202 millió EUR
- A támogatott ágazatok (13) köre nem változik.
- Az ágazati forrásfelosztás és a jogosultsági feltételek csak kis mértékben módosulnak.

Termeléshez kötött támogatás 2.

Főbb változások:

- Az étkezési burgonya termeléshez kötött támogathatósága megszűnik.
- Az **ipari zöldségnövények** között csak a csemegekukorica és a zöldborsó félék maradnak, a többi kultúra a zöldségnövények közé kerül át.
- Az intenzív gyümölcs és a szemes fehérjenövény **forrása emelkedik.**
- A termeléshez kötött támogatások igénybevételének is alapfeltétele lesz a megerősített **környezeti kondicionalitás** előírásainak betartása.
- A **víz keretirányelvvel való összhang**, mint elvárás!
- A **minősített szaporítóanyag** használatának kiterjesztése (rizs, cukor).
- A **hízott bika** jogcím esetében központi lajstromszámmal ellátott tenyészbika használata lesz az előírás.

Termeléshez kötött támogatás 3.

Jogcím	Keretterv – 2022 (millió EUR)	Új keretterv – 2023-tól (millió EUR)	Változás, (millió EUR)
Cukorrépa	7,762	7,915	0,153
Rizs	1,941	1,979	0,038
Ipari zöldség	11,136	15,620	4,484
Zöldség	4,905	6,455	1,550
Ipari olajnövény	1,372	0,740	-0,632
Gyümölcs extenzív	9,485	6,063	-3,422
Gyümölcs intenzív	6,524	6,653	0,129
Szálás fehérje	13,057	10,985	-2,072
Szemes fehérje	13,057	15,962	2,905
Anyajuh	21,346	21,767	0,421
Anyatehén	33,959	34,631	0,672
Hízottbika	4,366	5,061	0,695
Tejhasznú tehén	66,947	68,274	1,327
ÖSSZESEN	200,000	202,000	2,000

Termeléshez kötött támogatás 4.

Termeléshez kötött támogatások (CIS)	Becsült fajlagos érték ha vagy egyed	
	EUR	Forint*
Cukorrépa termesztés	653	257 978
Rizstermesztés	728	287 734
Zöldségnövény termesztés	241	95 286
Ipari zöldségnövény termesztés	326	128 592
Ipari olajnövény termesztés	110	43 288
Extenzív gyümölcsstermesztés	159	62 999
Intenzív gyümölcsstermesztés	373	147 525
Anyajuhtartás	28	11 226
Anyatehéntartás	140	55 280
Hízott bika	54	21 468
Tejhasznú tehéntartás	317	125 211
Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés	233	91 984
Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés	64	25 347

4. Az Agro-ökológiai program bemutatása

Agro-ökológiai Program (AÖP) 1.

TERV

- **Cél:** a jelenlegi zöldsítéshez hasonló, minden gazdálkodó számára elérhető támogatás.
- **Feltételek:**
  - Új, **AKG típusú** támogatás az I. pillérben, tagállami szinten kötelező, de gazdálkodói szinten **önkéntes**.
  - **Éves, hektáronkénti termeléstől elválasztott** kifizetés.
  - A **minimum-követelményeken túlmutató**, az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatok alkalmazása.
  - A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a **mezőgazdasági üzem teljes területére jár** hektár alapon.
  - Az egyes jó gyakorlatok különböző pontértéket kapnak (1 v. 2)
  - A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, gyeper, ültetvény) vonatkozóan **legalább 2 pont értékű előírást kell választani**.

Feltételek:

- Küszöbértékek: szántó, gyep 5 ha felett; ültetvény 1 ha felett
- 10 ha alatt kizárólag a domináns használatra kell előírást választani.
- Gazdálkodási Napló elektronikus vezetése

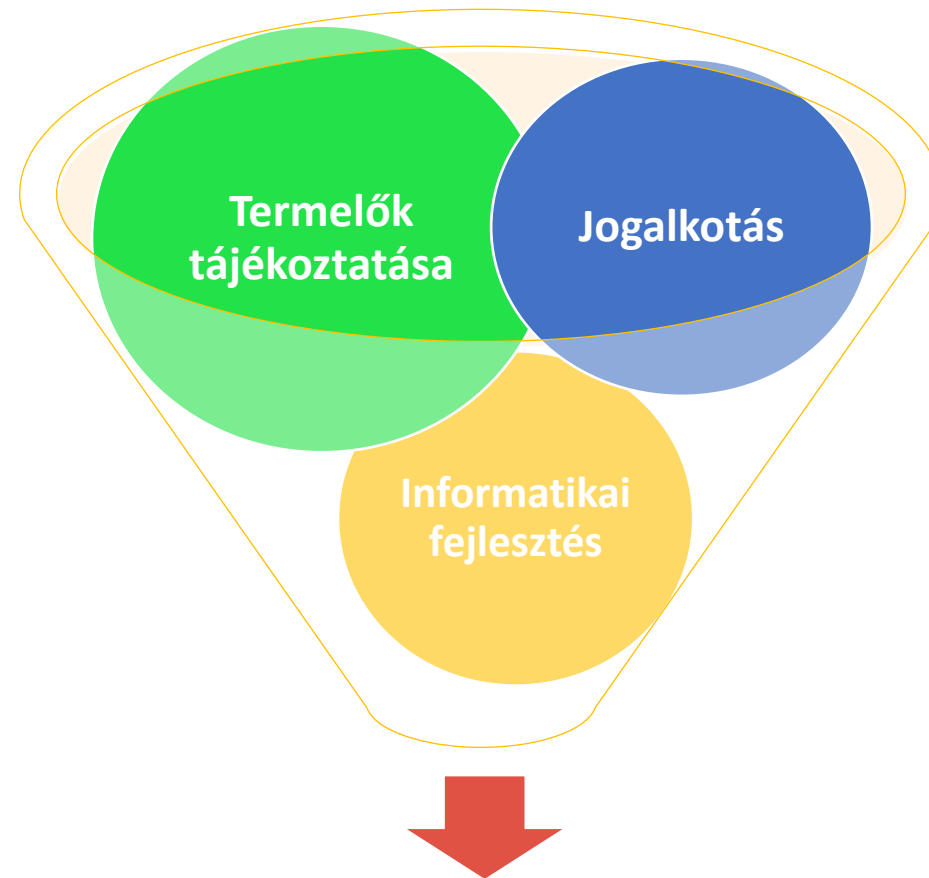
Jó gyakorlatok kiemelt célterületei:

- Talajvédelem – talajtakarás, terménydiverzifikáció, talajmegőrző gazdálkodás, szervesanyag pótlás
- Biodiverzitás védelme – beporzók védelme, nem termelő területek fenntartása, táblaméret korlátozása, állandó gyepek fenntartása üzemi/parcella szinten

A tagállami éves közvetlen támogatási keret 15%-át (202 M €) fordítjuk erre a jogcímre. Ha 2,5 millió hektárral vesznek részt a termelők, akkor az AÖP hektáronként plusz 80 euró (*min. 65, max. 105*) támogatást jelenthet.

5. Felkészülés a 2023-as indulásra

Új rendszer biztonságos indulása

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

